

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ СФЕРИ ПОСЛУГ

*Олександр Дячук,
аспірант Інституту професійної освіти
НАПН України, м. Київ, Україна*

Анотація. Цифрова компетентність означає здатність використовувати цифрові технології та інструменти для досягнення своїх цілей та розв'язання задач. У контексті викладачів спеціальних дисциплін в закладах професійної освіти сфери послуг, цифрова компетентність є дуже важливою, оскільки технології швидко розвиваються, і вони стають необхідним інструментом для ефективної роботи в цій сфері.

Ключові слова: цифрові компетентності, професійна освіта, сфера послуг, викладачі, професійний розвиток, інноваційні методи навчання.

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF DEVELOPING DIGITAL COMPETENCIES OF TEACHERS OF SPECIAL DISCIPLINES IN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS IN THE SERVICE SECTOR

*Olexander Dyachuk,
graduate student of the Institute of Vocational Education
of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

Abstract: Digital competence refers to the ability to use digital technologies and tools to achieve goals and solve problems. In the context of teachers of special disciplines in vocational education institutions in the service sector, digital competence is crucial as technologies are rapidly evolving and becoming an essential tool for effective work in this field. This paper explores theoretical and methodological aspects of developing digital competencies of teachers in vocational education institutions. The study highlights the importance of professional development and innovative teaching methods to enhance digital competence among teachers.

Keywords: digital competencies, vocational education, service sector, teachers, professional development, innovative teaching methods.

Сфера послуг стрімко розвивається, а цифрові технології набувають все більшого значення у наданні послуг. Як наслідок, зростає потреба викладачів закладів професійної освіти сфери послуг у розвитку цифрових компетентностей. Однак багатьом викладачам бракує необхідних навичок і знань для ефективного використання цифрових інструментів і технологій у своїй викладацькій практиці.

Метою цього дослідження є вивчення теоретико-методичних аспектів розвитку цифрової компетентності викладачів закладів професійної освіти сфери послуг.

Розвиток цифрових компетентностей є важливим аспектом підготовки викладачів у сфері послуг. Цифрові компетентності охоплюють широкий

спектр навичок, включаючи вміння використовувати цифрові інструменти та технології, проєктувати та розробляти цифрові ресурси, а також ефективно інтегрувати технології у практику викладання. Швидкий розвиток цифрових технологій створив потребу для вчителів у постійному оновленні та розширенні своїх цифрових компетентностей.

Основні аспекти цифрової компетентності для викладачів спеціальних дисциплін включають знання про різні цифрові інструменти, здатність їх використовувати, знання про цифрову безпеку, знання про створення та редагування цифрового контенту та здатність до ефективної комунікації через цифрові канали. Наявність цифрової компетентності дозволяє викладачам спеціальних дисциплін забезпечувати ефективне навчання, залучати студентів до більш активної участі у процесі навчання, створювати нові можливості для розвитку та співпраці з іншими викладачами та фахівцями в галузі.

Аналізуючи роботи таких дослідників, як: Ю. Безуглий, О. Горленко, Т. Коляда, В. Компанієць (2018), О. Лисенко (2019), І. Харченко (2019), В. Мельник (2020), О. Щербак (2020), які у своїх статтях займалися питанням розвитку цифрової компетентності викладачів спеціальних дисциплін закладів професійної освіти сфери послуг, послуговуємося їхніми думками.

У своїй роботі автор Ю. Безуглий (2019) зосередився на аналізі теоретичних засад розвитку цифрової компетентності викладачів, а також на визначенні ефективних методів її формування.

Автор О. Горленко (2019) досліджує, як використання інтерактивних технологій може сприяти формуванню цифрової компетентності викладачів.

У своїй статті «Розвиток цифрової компетентності викладачів» Т. Коляда (2019) досліджує, як використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання може допомогти у формуванні цифрової компетентності викладачів вищої освіти.

Для розвитку цифрових компетентностей серед викладачів важливо створити сприятливе навчальне середовище. До нього входить: надання доступу до цифрових інструментів і технологій, сприяння співпраці між викладачами; створення можливостей для експериментів та інновацій; можливості професійного розвитку, зокрема семінари та навчальні курси, що також мають вирішальне значення для підвищення цифрової компетентності викладачів; інноваційні методи навчання можуть бути ефективними для розвитку цифрової компетентності; використання цифрових симуляцій та ігор забезпечить практичний досвід навчання та сприятиме розвитку цифрових компетентностей; інтеграція цифрових інструментів і технологій у практику викладання може допомогти вчителям стати більш досвідченими у їх використанні.

Сучасні технології та методики навчання залучають студентів до активної участі в навчальному процесі, сприяють формуванню практичних навичок, підвищують мотивацію до навчання та розвивають критичне мислення. Одним із ключових аспектів розвитку цифрової компетентності

викладачів є використання сучасних технологій в навчальному процесі, особливо при проведенні відеоуроків, онлайн-курсів, інтерактивних платформ та інших інструментів, що може допомогти викладачам зробити навчання більш доступним та цікавим для студентів.

Розвиток цифрової компетентності викладачів є важливим елементом у підвищенні якості освіти та підготовці студентів до сучасної виробничої дійсності. Інноваційні технології та методики навчання можуть допомогти викладачам забезпечити ефективніший та зрозумілий процес навчання, збільшити зацікавленість студентів, підвищити їхню мотивацію до навчання, бути конкурентоспроможними у своїй професійній діяльності, а також дасть змогу студентам отримати якісну та сучасну освіту. Розвиток цифрових компетентностей у викладачів закладів професійної освіти сфери послуг має вирішальне значення для забезпечення ефективною інтеграції цифрових технологій у практику викладання. Це дослідження підкреслює важливість створення сприятливого навчального середовища, надання можливостей для професійного розвитку та використання інноваційних методів навчання у підвищенні цифрової компетентності викладачів.

Список посилань

Безуглий, Ю. В. (2019). Формування цифрової компетентності викладачів як умова ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*.

Горленко, О. (2019). Використання інтерактивних технологій в процесі формування цифрової компетентності викладачів. *Науковий вісник Полісся*, 2, 127-133.

Коляда, Т. (2019). Розвиток цифрової компетентності викладачів вищої освіти в умовах впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Компанієць, В. А. (2018). Формування цифрової компетентності викладачів професійно-технічних закладів в умовах стандартизації професійної освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 65(3), 208-220.

Лисенко, О. М., & Харченко, І. В. (2019). Формування цифрової компетентності викладачів спеціальних дисциплін професійно-технічних навчальних закладів. *Інноваційні технології в освіті*, 3(30), 25-32.

Мельник, В. (2020). Розвиток цифрової компетентності викладачів спеціальних дисциплін у процесі підвищення кваліфікації. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*, 2, 25-30.

Щербак, О. І. (2020). Професійна підготовка викладачів як ключовий фактор розвитку цифрової компетентності у контексті вимог сучасного ринку праці. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури*, 7 (108), 86-89.